

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 04.07.1969, sp. zn. 8 Tz 74/69, ECLI:CZ:NS:1969:8.TZ.74.1969.1

Číslo: 15/1970

Právní věta: Bezprostředně hrozícím nebezpečím ve smyslu § 22 vyhlášky ministerstva vnitra č. 80/1966 Sb., které opravňuje řidiče motorového vozidla dávat v obci zvukové výstražné znamení, může být podle konkrétních okolností i přítomnost dětí na vozovce, popřípadě v bezprostřední blízkosti vozovky. Zvýšená opatrnost vůči dětem ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 vyhl. ministerstva vnitra č. 80/1966 Sb. musí se projevit též přizpůsobením rychlosti jízdy ve smyslu § 9 odst. 1 cit. vyhl. tak, aby řidič v případě akutního nebezpečí mohl srážce zabránit.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 04.07.1969

Spisová značka: 8 Tz 74/69

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Ublížení na zdraví

Předpisy: 80/1966 Sb. § 1 odst. 1

§ 22

§ 3 odst. 1

§ 42 140/1961 Sb. § 224 odst. 1

§ 9 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 15/1970 sb. rozh.

Bezprostředně hrozícím nebezpečím ve smyslu § 22 vyhlášky ministerstva vnitra č. 80/1966 Sb., které opravňuje řidiče motorového vozidla dávat v obci zvukové výstražné znamení, může být podle konkrétních okolností i přítomnost dětí na vozovce, popřípadě v bezprostřední blízkosti vozovky.

Zvýšená opatrnost vůči dětem ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 vyhl. ministerstva vnitra č. 80/1966 Sb. musí se projevit též přizpůsobením rychlosti jízdy ve smyslu § 9 odst. 1 cit. vyhl. tak, aby řidič v případě akutního nebezpečí mohl srážce zabránit.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. července 1969 sp. zn. [8 Tz 74/69](#))

Pravomocným usnesením okresního prokurátora v Nitře ze dne 12. února 1969 sp. zn. Pv 991/68 bylo zastaveno trestní stíhání proti obviněnému E. G. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Nejvyšší soud v řízení o podané stížnosti pro porušení zákona toto usnesení zrušil a přikázal okresnímu prokurátorovi v Nitře, aby věc znovu projednal.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele skupiny vyšetřování OVB v Nitře ze dne 5. listopadu 1968 bylo podle § 160 odst. 1 tr. ř. zahájeno trestní stíhání a usnesením ze dne 6. prosince 1968 podle § 163 odst. 1 tr. ř. vzneseno obvinění na E. G. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. proto, že dne 26. 10. 1968 asi v 10.30 hod. na cestě v obci Lužianky, okres Nitra přesto, že na pravé krajnici viděl před sebou dvě nezletilé děti v předškolním věku, řídil svoje osobní motorové vozidlo SPZ BA 91 - 15 natolik neopatrně, že jedno z nich P. Š. nar. dne 6. 7. 1965, přecházející přes cestu srazil, přičemž toto utrpělo smrtelná zranění, kterým v nemocnici v Nitře podlehl.

Po skončení vyšetřování okresní prokurátor v Nitře usnesením ze dne 12. 2. 1969 sp. zn. Pv 991/68 trestní stíhání proti E. G. podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil. Uvedené rozhodnutí odůvodnil okresní prokurátor tím, že výsledky provedeného vyšetřování bylo prokázáno, že obviněný G. v kritické době řídil motorové vozidlo rychlostí 45 - 50 km/hod., v důsledku čeho opírajíc se především o závěry znalce J. B. konstatoval, že s ohledem na vzdálenost asi 14 metrů, z které nezl. P. Š. vkročil do jízdní dráhy motorového vozidla řízeného obviněným, nemohl tento srážce zabránit. Přitom pokud jde o hodnocení způsobu jízdy obviněného, znalec nezjistil v jednání obviněného žádné pochybení. Proto dospěl okresní prokurátor k závěru, že v jednání obviněného nespátňuje trestné jednání.

Nejvyšší soud podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona přezkoumal správnost napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo a zjistil, že zákon byl porušen.

Z výsledků provedeného vyšetřování vyplývá, že obviněný E. G. dne 26. 10. 1968 asi v 10.30 hodin řídil své osobní motorové vozidlo typu Moskvič SPZ 91 - 15 obcí Lužianky, okres Nitra, po dobré asfaltové vozovce rychlostí asi 45 - 50 km/hod. Ve vzdálenosti asi 60 metrů před sebou zpozoroval na pravé krajnici stát dvě děti předškolního věku, které se držely za ruce a byly otočené kolmo k vozovce. Jelikož před motorovým vozidlem obviněného jelo v kritické době osobní motorové vozidlo typu Škoda 1000 MB, obě děti sledovaly jízdu tohoto vozidla. Když se obviněný nacházel se svým motorovým vozidlem ve vzdálenosti asi 10 metrů od stojících chlapců, větší z nich začal přebíhat přes vozovku. Obviněný reagoval na tuto situaci tak, že vybočením doleva se snažil vyhnout srážce, což se nepodařilo a tak nezl. P. Š. narazil na pravou stranu pravého předního blatníku motorového vozidla obviněného. Motorové vozidlo zastavil obviněný asi ve vzdálenosti 14 metrů od místa srážky.

Obviněný ve své výpovědi uvedl, že když se ke stojícím chlapcům přiblížil původní rychlostí asi na vzdálenost 15 - 20 metrů, menší chlapec, který stál blíže směrem k obviněnému, ohlédl se směrem k motorovému vozidlu obviněného a když se k nim blížil asi na vzdálenost 10 metrů, větší z nich, stojící na vzdálenější straně od vozidla obviněného, začal přebíhat vozovku. Obviněný uvedl, že v té době řídil své motorové vozidlo ve vzdálenosti asi 60 metrů od před ním jedoucího auta typu ŠKODA 1000 MB, jak před zpozorováním obou dětí, tak i do doby srážky neustále rychlostí asi 40 km/hod., před srážkou ve vzdálenosti asi 150 cm od pravého okraje vozovky.

Svědce G. G., manželka obviněného, ve své výpovědi odhaduje rychlost jízdy obviněného asi na 40 km/hod. a dále uvedla, že asi ze vzdálenosti 10 metrů zpozorovala stát na pravé krajnici dvě děti, podle jejího odhadu ve věku 2 - 5 let, které držíce se za ruce, otočené kolmo k vozovce, dívaly se směrem za auty jedoucími před vozidlem obviněného, přičemž obviněný před srážkou nepoužil zvukového výstražného znamení.

Svědčyně A. G. ve své výpovědi uvedla, že před srážkou viděla obě děti Š. stát asi ve středu šířky krajnice a potom viděla motorové vozidlo obviněného, které podle jejího odhadu před srážkou jelo rychlostí asi 45 - 50 km/hod., samotnou srážku však svědkyně neviděla, neboť není pozornost byla zaměřena jiným směrem. Po nehodě neviděla na místě žádné brzdné stopy.

Z výsledků provedené rekonstrukce, plánek místa nehody a fotodokumentačního materiálu vyplývá, že vozovka v úseku místa nehody je úplně rovná a obviněný měl možnost pozorovat děti stojící na krajnici již ze značné vzdálenosti.

Z takto zjištěného skutkového stavu měl okresní prokurátor zhodnotit, zda obviněný G. jednal v souladu s vyhláškou ministerstva vnitra č. 80/1966 Sb. o pravidlech silničního provozu a zda by i při dodržování všech povinností vyplývajících z citované vyhlášky k předmětné nehodě došlo, resp. zda splnil všechny svoje povinnosti, aby nehodě zabránil.

Řidič motorového vozidla musí mít na mysli skutečnost, že na rozdíl od dospělých osob, jednají malé děti, zejména v předškolním věku, často živelně, nejsou schopné pochopit hrozící nebezpečí a jeho následky, nemají ještě správný odhad vzdálenosti a rychlostí, jsou nerozvážné a lehkomyšlné a hlavně nejsou schopné pochopit obsah a smysl povinností vyplývajících pro chodce z ustanovení § 42 vyhlášky č. 82/1966 Sb. Proto řidič se nemůže vůbec spoléhat na to, že malé dítě se zachová podle pravidel silničního provozu. Z ustanovení § 1 odst. 1 alinea 3 cit. vyhlášky vyplývá pro řidiče v přítomnosti malých dětí na vozovce anebo v její bezprostřední blízkosti povinnost předvídat, že jestliže tyto svým chováním nedaly zřetelně najevo vědomost o blížícím se motorovém vozidle, že by mohly neuváženě vkročit nebo vběhnout do jízdny dráhy blížícího se vozidla a proto je řidič povinen své chování těmito okolnostem přizpůsobit.

Toto chování řidiče může spočívat i v použití zvukového výstražného znamení. Ve smyslu ustanovení § 22 vyhlášky č. 80/1966 Sb. se v obci nesmí dávat zvukové výstražné znamení, jenom kdyby bezprostředně hrozilo nebezpečí. Vycházejíc z výše uvedených povahových vlastností nezletilých dětí zejména v předškolním věku a stupni jejich rozumového vývoje, je potřeba přítomnost takových dětí na vozovce anebo v její bezprostřední blízkosti považovat za bezprostřední nebezpečí hrozící silničnímu provozu a jim samým. Proto v takovém případě je na místě použít zvukového výstražného znamení i v obci zejména tehdy, když děti svým chováním nedali zřetelně najevo, že vědí o blížícím se motorovém vozidle a je zřejmé nebezpečí, které by jim hrozilo vkročením anebo vběhnutím do jízdny dráhy blížícího se vozidla.

Předvídat nebezpečí srážky hrozící z přítomnosti dětí na vozovce anebo v její bezprostřední blízkosti ukládá řidičům i ustanovení § 3 odst. 1 alinea 2 cit. vyhlášky, podle kterého je řidič povinen dbát na zvýšenou opatrnost vůči dětem. Tato zvýšená opatrnost spočívá mimo jiné v přizpůsobení rychlosti jízdy ve smyslu § 9 odst. 1 cit. vyhlášky. Tato ustanovení je nutno vykládat v jejich vzájemné návaznosti. Zvýšená opatrnost z hlediska ustanovení § 3 odst. 1 alinea 2 cit. vyhlášky se musí projevit ve zpomalení a přizpůsobení rychlosti jízdy přiměřeně k hrozícímu nebezpečí ve smyslu § 9 odst. 1 cit. vyhlášky tak, aby v případě akutního nebezpečí mohl řidič srážce zabránit.